

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

▲

▼

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

▲

▲

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lisauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

VAIKŲ IR PAAUGLIŲ ELGESIO IR EMOCIJŲ SUTRIKIMŲ KOMORBIDIŠKUMO TYRIMAS

Darbo autorė. Evelina PODVORSKYTĖ (VI kursas).

Darbo vadovė. Prof. dr. Sigita LESINSKIENĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Psichiatrijos klinika.

Darbo tikslas. Ištirti vaikų ir paauglių, turinčių elgesio ir emocijų sutrikimų, komorbidiškumo pasireiškimą ir ypatumus.

Darbo metodika. Duomenys buvo renkami retrospektyviai analizuojant Respublikinės Vilniaus psichiatrijos ligoninės Universitetinio vaikų ir paauglių skyriaus medicininę dokumentaciją nuo 2015 m. sausio mėn. iki 2022 m. gruodžio mėn. imtinai. Buvo renkami sociodemografiniai rodikliai, duomenys apie pagrindinę psichikos sveikatos sutrikimo diagnozę bei gretutinius somatinius ir psichikos sutrikimus. Statistinei duomenų analizei naudotos *Microsoft Excel 2010* ir *IBM SPSS 26.0* programos. Duomenys laikyti statistiškai reikšmingais, kai $p < 0,05$.

Rezultatai. Tyrimo imtį sudarė 159 pacientai, turintys elgesio ir emocijų sutrikimų, prasidedančių vaikystėje ir paauglystėje (F90-F98). Pacientų amžiaus vidurkis – 13,77 ($SD=2,04$). 40,25% ($n=64$) tiriamųjų buvo moteriškos lyties, 59,75% ($n=95$) vyriškos. Dažniausiai diagnozuojami pagrindiniai psichikos sutrikimai: mišrūs elgesio ir emocijų sutrikimai (F92.8) ($n=96$, 60,4%), emocijų sutrikimai vaikystėje (F93.8) ($n=35$, 22,0%). Pacientų, turinčių mišrių elgesio ir emocijų sutrikimų, amžiaus vidurkis buvo 14,41 ($SD=1,60$), o emocijų sutrikimų vaikystėje turinčių vaikų – 11,85 ($SD=1,70$). Pacientų, turinčių mišrių elgesio ir emocijų sutrikimų, imtyje dažniausiai buvo nustatomi sveikatos būklę veikiantys faktoriai (Z kodai). Tarp šių faktorių vyravo vaikystėje patirti neigiami įvykiai ($n=21$, 21,9%), buvęs asmeniui savęs žalojimas ($n=13$, 13,5%) bei mintys apie savižudybę ($n=7$, 7,3%). Tarp komorbidinių somatinių ligų dažniausiai diagnozuojamos buvo nepatikslingos bakterinės infekcijos ($n=7$, 7,3%), cistitai (N30.9 ($n=4$, 4,2%), N30.2 ($n=4$, 4,2%)) bei ūminis tonzilitas ($n=4$, 4,2%). Dažniausi komorbidiniai psichikos ir elgesio sutrikimai buvo lengvas ($n=12$, 12,5%) bei vidutinis ($n=5$, 5,2%) protinis atsilikimas su reikšmingu elgesio sutrikimu, toliau sekė psichikos ir elgesio sutrikimai dėl alkoholio vartojimo, ūminė intoksikacija ($n=7$, 7,3%) bei sutrikimai dėl kelių narkotikų ir psichoaktyviųjų medžiagų žalingo vartojimo ($n=6$, 6,3%). Statistiškai reikšmingas ryšys buvo matomas su lengvu protiniu atsilikimu ($p=0,001$) bei psichikos ir elgesio sutrikimais dėl alkoholio vartojimo ($p=0,003$). Emocijų sutrikimai vaikystėje buvo statistiškai reikšmingai susiję su vaikystėje patirtais neigiamais įvykiais ($n=13$, 37,1%) ($p=0,004$) bei instituciniu ugdymu ($n=4$, 11,4%) ($p=0,003$). Tarp gretutinių psichikos ir elgesio sutrikimų, rastas statistiškai reikšmingas ryšys su mišriu mokymosi sugebėjimų sutrikimu ($n=6$, 16,7%) ($p=0,001$).

Išvados. Mišrūs elgesio ir emocijų sutrikimai yra statistiškai reikšmingai susiję su lengvu protiniu atsilikimu bei psichikos ir elgesio sutrikimais dėl alkoholio vartojimo. Apie penktadalis pacientų, turinčių šią diagnozę, patyrė neigiamų įvykių vaikystėje. Šioje imtyje dažnai pasireiškė savižala, mintys apie savižudybę, tarp gretutinių somatinių ligų vyravo infekcinės ligos. Emocijų sutrikimai vaikystėje yra statistiškai reikšmingai susiję su vaikystėje patirtais neigiamais įvykiais, kurių patyrė daugiau nei trečdalis pacientų, instituciniu ugdymu bei gretutiniu mišriu mokymosi sugebėjimų sutrikimu.

Raktažodžiai. Elgesio ir emocijų sutrikimai; komorbidiškumas; gretutinės ligos.